

Määrus, millega muudetakse määrust (2020: 1180) teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta

Välja antud Kuupäeva sisestamiseks vajutage siia.

Seoses teatavaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid käsitleva määrusega (2020:1180) on valitsus sätestanud,¹

et praegune lisa muudetakse 1. lisaks;

et 1. peatüki paragrahvid 1–3 ja 9. jagu, 3. peatüki paragrahvid 1, 2, 6, 14 ja 15, 4. peatüki paragrahv 2, 6. peatüki paragrahvid 2–4, 9. peatüki paragrahvid 2 ja 5, 10. peatüki paragrahv 5 ja 11. peatüki paragrahv 1 muudetakse järgmiselt:

et lisatakse uus peatükk – peatükk 3a – kaks uut paragrahvi – 9. peatüki paragrahv 5a ja 11. peatüki paragrahv 4 – ning uus lisa – 2. lisa – järgmises sõnastuses.

1. peatükk

1. paragrahv² Käesolev määrus sisaldab sätteid seaduse kohaldamise kohta (2020: 1173) teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta. Määrus täiendab järgmist:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ) alusel vastu võetud ELi määrused, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2023/959; ja

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/757, mis käsitleb meretranspordist pärit süsinikdioksiidi heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (ELi seire-, aruandlus- ja kontrollimäärus) ning ELi seire-, aruandlus- ja kontrollimääruse alusel vastu võetud ELi määrusi.

Määrus antakse välja järgmise alusel:

– teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 7 lõige 1 seoses 3. peatüki §-dega 1–7 ja peatüki 3a §-dega 1–6;

– teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 7 lõige 2 seoses 3. peatüki §-dega 9a ja 9b;

– teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 11 seoses 4. peatüki §-ga 3;

– teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 11a seoses 4. peatüki §-dega 1a ja 11–17;

¹ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2023/959. Vt ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord.

² Kõige viimane redaktsioon 2024:000.

- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 12 seoses 3. peatüki §-dega 8 ja 10, peatüki 3a §-dega 7–9 ja 4. peatüki §-ga 6;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 13 seoses 3. peatüki §-ga 14, peatüki 3a §-ga 15, 4. peatüki §-dega 1, 2 ja 7–8c ning peatüki 4a §-dega 1–4;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 15 seoses 5. peatüki §-dega 3, 8–11 ja 13–17 ning 11. peatüki § 1 lõikega 2;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 17 seoses 3. peatüki §-ga 15, peatüki 3a §-ga 16, peatüki 4a §-dega 6–11, 8. peatüki §-dega 2–5 ja 9. peatüki §-dega 2–6;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 21 seoses 7. peatüki §-dega 2 ja 3;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 22 seoses 7. peatüki §-dega 4 ja 10;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 25 seoses 3. peatüki §-ga 13, peatüki 3a §-dega 12–14, 4. peatüki §-dega 4, 9 ja 10, 5. peatüki §-dega 5–7 ning 11. peatüki §-dega 1 ja 3;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 26 seoses 7. peatüki §-ga 8 ja 11. peatüki §-ga 4;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 41 seoses 10. peatüki §-dega 1–9;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 42 seoses 10. peatüki §-dega 10 ja 11;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 42a seoses 10. peatüki §-dega 18–22;
- teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse § 43 seoses 10. peatüki §-dega 14 ja 15;
- valitsemisseaduse 8. peatüki § 11 seoses 11. peatüki §-ga 2;
- valitsemisseaduse 10. peatüki § 2 seoses 11. peatüki §-ga 3 ja
- valitsemisseaduse 8. peatüki § 7 seoses muude sätetega.

2. paragrahv³ Käesoleva määruse sätted on seotud järgmisega:

- Määruse sisu ja sõnastik (1. peatükk);
- Ametiasutused (2. peatükk);
- Käitiste heitkogused (3. peatükk);
- Kütusega seotud tegevusest tulenev heide (3a. peatükk);
- Lennutegevusest tulenev heide (4. peatükk);
- Meretransporditegevusest tulenev heide (4a peatükk);
- Lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) eraldamine (5. peatükk);
- Dokumentide elektrooniline käitlemine (6. peatükk);
- Liidu register (7. peatükk);
- LHÜde väljaandmine ja tagastamine (8. peatükk);
- LHÜde tagastamine (9. peatükk);
- Karistused (10. peatükk); ja
- Autoriseeringud (11. peatükk).

3. paragrahv⁴ Paragrahvides 4–14 selgitatakse määruks kasutatud sõnu ja väljendeid. Vastasel juhul on määruks kasutatud mõistetel ja väljenditel sama tähendus kui teatavaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid käsitlevas seaduses (2020:1173).

³ Kõige viimane redaktsioon 2024:000.

⁴ Kõige viimane redaktsioon 2023:729.

9. paragrahv⁵ Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab „uus osaleja“ käitist, mis tegeleb lisas kirjeldatud tegevustega ja mis on hõlmatud kasvuhoonegaaside heitmelooaga, mis antakse esimest korda välja

- 1. juuli 2019 kuni 31. detsember 2025 jaotusperioodiks 2025–2021; või
- 1. juuli 2024 kuni 31. detsember 2030 jaotusperioodiks 2030–2026.

3. peatükk

1. paragrahv⁶ Ilma litsentsita on keelatud tegeleda lisas 1 loetletud tegevusega ettevõttes.

2. paragrahv⁷ Käesoleva määruse sätted ei hõlma heitkoguseid, mis pärinevad järgnevast:

1. käitis või käitise osa, mida kasutatakse üksnes teadus- või arendustegevuseks või uute toodete või uute protsesside katsetamiseks;
2. käitis ajavahemikul 2026–2030, kus üle 95 % käitise kasvuhoonegaaside koguheitmest ajavahemikul 2019–2023 tuleneb sellise biomassi põletamisest, mis vastab seire- ja aruandlusmääruse kohastele nullheitmekoefitsiendi kriteeriumidele; või
3. käitis ajavahemikul 2031–2035, kus üle 95 % käitise kasvuhoonegaaside koguheitmest ajavahemikul 2028–2024 tuleneb sellise biomassi põletamisest, mis vastab seire- ja aruandlusmääruse kohastele nullheitmekoefitsiendi kriteeriumidele.

Olenemata esimesest lõigust kohaldatakse määrust kütusega seotud tegevuse suhtes, millega tehakse kättesaadavaks esimeses lõigus osutatud käitistes põletatud kütusetooted.

6. paragrahv Luba antakse, kui:

1. käitisele, kus tegevus toimub, on vaja keskkonnaseadustiku või vanemate keskkonnaalaste õigusaktide kohaselt vajalikke lube; ja
2. käitaja suudab tegevuse käigus tekkivaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid usaldusväärselt jälgida ja nende kohta aru anda.

Kui selleks on põhjust, võib Rootsi keskkonnakaitseamet otsustada, et tegevus võib alata, isegi siis, kui loa andmise otsus ei ole muutunud lõplikuks.

14. paragrahv⁸ Käitaja tagab hiljemalt 9. peatüki 5. jaos osutatud arvestuskuupäevaks, et 1. lisas esitatud kirjeldusega hõlmatud kasvuhoonegaaside heitkogused on hõlmatud LHÜdega.

15. paragrahv⁹ Lisa 1 kirjeldusega 1a hõlmatud käitise tegevusest tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste suhtes ei kohaldata järgmist:

1. §-s 14 sätestatud kohustus tagada, et lubatud heitkoguse ühikud hõlmavad kasvuhoonegaaside LHÜsid; ja
2. LHÜde tagastamist käsitlevad sätted teatavate kasvuhoonegaaside heitkoguste seaduse (2020:1173) §-s 17 ja käesoleva peatüki § 7 lõikes 2.

⁵ Kõige viimane redaktsioon 2023:729.

⁶ Kõige viimane redaktsioon 2023:729.

⁷ Kõige viimane redaktsioon 2024:306.

⁸ Kõige viimane redaktsioon 2023:729.

⁹ Kõige viimane redaktsioon 2023:729.

Loanõue

1. paragrahv Kütusega seotud tegevust, millega tehakse tarbimiseks kättesaadavaks kütusetooted, mis põletatakse lisa 2 loetletud sektorites, võib toimuda alles pärast seda, kui Rootsi keskkonnakaitseamet on välja andnud kasvuhoonegaaside heitmeloa, kui 2. või 3. paragrahvis ei ole sätestatud teisiti.

2. paragrahv Käesolevat peatükki ei kohaldata kütusega seotud tegevuse suhtes:

1. teha kättesaadavaks üksnes kütusetooted,
  - a) mille heitmekoeffitsient on null; või
  - b) mis on ohtlikud või olmejäätmed; või
2. teha kütusetooted kättesaadavaks üksnes seoses järgmisega:
  - a) energiamaksuseaduse (1994:1776) peatükis 4c osutatud kaugmüük või
  - b) sama seaduse peatükis 4d osutatud maksustatava kauba protseduur.

3. paragrahv Käesolevat peatükki ei kohaldata ka kütusega seotud tegevuste suhtes, mille käigus tehakse kättesaadavaks üksnes kütusetooted, mida põletatakse:

1. käesoleva eeskirja 1. lisa osutatud tegevusala; või
2. tegevus teises ELi liikmesriigis, mille suhtes kohaldatakse selles riigis heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) direktiivi I lisa rakendussätteid.

Olenemata esimesest alamlõigust kohaldatakse käesolevat peatükki kütusega seotud tegevuste suhtes, millega tehakse kättesaadavaks kütusetooted, mida põletatakse:

1. seoses kasvuhoonegaaside transportimisega geoloogilise säilitamise eesmärgil säilitamiskohas, mis on heaks kiidetud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivile 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006; või
2. HKS-i direktiivi artikli 27a alusel välja jäetud käitistes.

4. paragrahv Käitaja, kes soovib taotleda kasvuhoonegaaside heitmeluba, peab seda tegema Rootsi keskkonnakaitseametilt.

Taotlus peab sisaldama järgmisi andmeid:

1. üksikasjad järgmise kohta:
  - a) käitaja;
  - b) millised kütusetoodete liigid ja milliste vahenditega kavatseb käitaja kättesaadavaks teha; ja
  - c) millistes 2. lisa loetletud sektorites kütusetooted kasutatakse põletamiseks;
2. seirekava;
3. punktides 1 ja 2 osutatud üksikasjade üldarusaadav kokkuvõte; ja
4. andmed selle kohta, kes vastutab ametiasutustega suhtlemise eest.

Erilistel põhjustel võib Rootsi keskkonnakaitseamet üksikjuhtudel otsustada, et seirekava võib esitada muul ajal kui seire- ja aruandlusmääruse artikli 75b lõikes 2 osutatud ajal.

Lubadega seotud tingimused

5. paragrahv Luba antakse juhul, kui on hinnatud, et käitaja suudab usaldusväärselt jälgida kütusega seotud tegevusest tulenevat kasvuhoonegaaside heidet ja sellest aru anda.

Kui selleks on põhjust, võib Rootsi keskkonnakaitseamet otsustada, et tegevus võib alata, isegi siis, kui loa andmise otsus ei ole muutunud lõplikuks.

Kohustuslikud loatingimused

6. paragrahv Luba antakse järgmistel tingimustel:

1. käitaja jälgib heitkoguseid ja esitab nende kohta aruande vastavalt seirekavale; ja
2. LHÜd tagastatakse vastavalt 9. peatükile.

Kütuse aktiivsuse muutmine

7. paragrahv Käitaja teatab võimalikult kiiresti keskkonnakaitseametile kõikidest muudatustest kütusega seotud tegevuses või tarbimiseks kättesaadavaks tehtud kütusetoodetes.

Teatamine on siiski nõutav ainult juhul, kui muudatustel võib olla kasvuhoonegaaside heitmele suurem kui väike mõju.

8. paragrahv Rootsi keskkonnakaitseamet uurib, kas §-s 7 nimetatud muudatuse tõttu on vaja kehtestada tegevuse suhtes muudetud või uued seire- ja aruandlingimused. Kui sellised tingimused on vajalikud, annab asutus uue loa.

Kütusega seotud tegevuse eeldatav käitamine

9. paragrahv Kui uus käitaja võtab enda kanda kogu kütusega seotud tegevuse või osa sellest, teatab ta sellest võimalikult kiiresti keskkonnakaitseametile.

10. paragrahv Kui uuest käitajast teavitatakse, annab Rootsi keskkonnakaitseamet välja uue loa.

Teave Rootsi Energiaagentuurile

11. paragrahv Rootsi keskkonnakaitseamet teavitab Rootsi Energiaagentuuri otsustest, mis käsitlevad järgmist:

1. uus luba;
2. kehtetuks tunnistatud luba; või
3. uuele käitajale antav luba.

Järelevalve ja aruandlus

12. paragrahv Käitaja, kes käitab tegevust, mille suhtes kehtib 1. jao kohane loanõue, jälgib heitkoguseid ja esitab selle kohta aruande kooskõlas seire- ja aruandlusmäärusega.

13. paragrahv Seoses varasemate heitkoguste aruandlusega 2024. aasta kohta võib Rootsi keskkonnakaitseamet lubada käitajal mitte põhjendada, miks konkreetne seiremeetod ei ole tehniliselt teostatav või miks konkreetne seiremeetod põhjustaks seire- ja aruandlusmääruse artikli 75c või 75d kohaselt põhjendamatuid kulusid.

14. paragrahv Aastatel 2028, 2029 ja 2030 peab käitaja vastavalt Euroopa Komisjoni poolt HKSi direktiivi artikli 30f lõike 3 alusel vastu võetud rakendusaktile teatama kuludest, mis on seotud kohustusega tagastada LHÜd kütusegevuses ja mis on edasi kantud tarbimiseks kättesaadavaks tehtud kütusetoote kasutajale.

Aruanne esitatakse iga aasta 30. aprilliks ja selles osutatakse eelmise kalendriaasta keskmistele kuludele.

Lubatud heitkoguse ühikutega seotud nõuded

15. paragrahv Hiljemalt 9. peatüki paragrahvis 5a osutatud arvestuskuupäevaks tagab 1. jao kohase loanõudega hõlmatud tegevuse käitaja, et tegevusest tulenev kasvuhoonegaaside heide on kaetud LHÜdega.

Vabastused tagastamiskohustusest

16. paragrahv Käitaja ei tagasta LHÜsid paragrahvide 2 või 3 esimese lõikega hõlmatud tegevuse osa eest.

4. peatükk

2. paragrahv Käitaja tagab hiljemalt 9. peatüki 5. paragrahvis osutatud arvestuskuupäevaks, et EMP lendude süsinikdioksiidi heitkogused on kaetud LHÜdega.

6. peatükk

2. paragrahv¹⁰ 3. peatüki 5. paragrahvi või peatüki 3a paragrahvi 4 kohane loataotlus esitatakse Rootsi keskkonnakaitseametile elektrooniliselt 1. paragrahvis osutatud tehnilise lahenduse kaudu.

Erilistel põhjustel võib Rootsi keskkonnakaitseamet üksikjuhtudel otsustada, et loataotluse võib ametile esitada muul viisil.

3. paragrahv Heitkoguste seire, aruandluse ja kontrollimisega seotud dokumendid esitatakse elektrooniliselt Rootsi keskkonnakaitseametile 1. paragrahvis osutatud tehnilise lahenduse abil.

Viidatud dokumendid on järgmised:

1. heitmearuanded;

2. seirekavad;

3. seirekavade muutmise ettepanekutest teatamine vastavalt seire- ja aruandlusmääruse artiklile 15;

4. aruanded seiremetoodika täiustamisest vastavalt seire- ja aruandlusmääruse artiklile 69 või 75q; ja

5. tõendamisaruanded heitmearuannete kohta vastavalt kontrollimääruse artikli 27 lõikele 1 või punktile 43r.

Eriliste põhjuste korral võib Rootsi keskkonnakaitseamet üksikjuhtudel otsustada, et dokumente võib esitada muul viisil.

4. jagu Heitmearuannete tõendamisaruannete väljastamisel käitajatele vastavalt tõendamismääruse artikli 27 lõikele 1 või punktile 43r kasutavad tõendajad 1. paragrahvis osutatud tehnilist lahendust.

Eriliste põhjuste korral võib Rootsi keskkonnakaitseamet üksikjuhtudel otsustada, et kontrolliaruandeid võib väljastada muul viisil.

¹⁰ Kõige viimane redaktsioon 2024:000.

2. paragrahv Kui Rootsi keskkonnakaitseamet on määranud heitkogused kindlaks vastavalt seire- ja aruandlusmääruse artiklile 70 või 75r, loetakse ameti poolt kindlaks määratud koguheitmeks, millele on osutatud teatavaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid käsitleva seaduse (2020:1173) §-s 16.

5. paragrahv¹¹ LHÜd käitiste, õhu- või meretransporditegevuste puhul tagastatakse 30. septembriks, isegi kui see päev on laupäev või pühapäev, ning see hõlmab eelmise kalendriaasta heitkoguseid.

Jagu 5a Kütusega seotud tegevuse LHÜd tagastatakse esimest korda 2028. aastal. LHÜd tuleb tagastada 31. maiks, isegi kui see päev on laupäev või pühapäev, ning need on seotud eelmise kalendriaasta heitkogustega.

LHÜd tagastatakse siiski esimest korda 2029. aastal, kui Euroopa Komisjon on teinud sellise teate, nagu on osutatud heitkogustega kauplemise süsteemi direktiivi artiklis 30k.

10. peatükk

5. paragrahv¹² Käitaja, kes ei ole tagastanud piisavalt LHÜsid vastavalt teatavaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid käsitleva seaduse (2020:1173) §-le 16, maksab trahvi heitkoguste eest, mille eest LHÜsid ei ole tagastatud.

Trahvisumma on võrdne summaga, mis vastab 100 eurole tonni süsinikdioksiidi ekvivalendi kohta 1. oktoobril, kui tegemist on käitiste, lennutegevuse või meretranspordi tegevusega, või 1. juunil, kui tegemist on kütusegevusega, selle aasta kohta, mil LHÜd oleks tulnud tagastada. Kui ümberarvutamine, et võtta arvesse üldise hinnaolukorra muutusi võrreldes 2013. aasta hinnaga, näitab, et ümberarvutatud summa ületab 100 eurot, on trahv suurem.

Üldise hinnaolukorra muutus arvutatakse Euroopa tarbijahinnaindeksi alusel, mille Euroopa Komisjon igal aastal teatavaks teeb.

11. peatükk

1. paragrahv Rootsi keskkonnakaitseamet võib välja anda:

1. sätted lihtsustatud ja standarditud seirekavade kohta vastavalt mõõtmis-, aruandlus- ja kontrollimääruse artiklitele 13 ja 75b;
2. täiendavad eeskirjad LHÜde eraldamise kohta; ja
3. määrused seirekavade esitamise kohta ajal, mis erineb seire- ja aruandlusmääruse artikli 75b lõikes 2 osutatud ajast.

4. paragrahv Rootsi transpordiamet võib kooskõlas 2. peatüki § 6 lõigetega 2 ja 3 ning 10. peatüki paragrahvidega 18–21 välja anda eeskirjad tasude kohta, mis on seotud asutuse kuludega laevade tagasilükkamise või kinnipidamise eest ning millega keelatakse laevade sisenemine Rootsi sadamatesse.

1. Käesolev määrus jõustub 1. novembril 2024.

¹¹ Kõige viimane redaktsioon 2023:729.

¹² Kõige viimane redaktsioon 2024:000.

2. Käitaja, kes 1. jaanuaril 2025 tegeleb kütusega, mille suhtes kehtib 3a peatüki 1. jao kohane loanõue, võib tegevust jätkata tingimusel, et loataotlus on esitatud enne nimetatud kuupäeva. Selliseid tegevusi võib siiski teha ilma loata kuni lõpliku loa andmise otsuse tegemiseni.

SFS

Kütusetoodete põletamisel teatavates sektorites tekkivad kasvuhoonegaaside heitkogused

Käesolevas lisas kirjeldatakse sektoreid, kus kättesaadavaks tehtud kütusetooteid põletatakse.

Sektorite kirjeldused

Kirjeldus 1. Energiatööstus.

Sektor hõlmab järgmist:

1. soojuse ja elektri koostootmine;
2. soojusjaamad;
3. elektritootmine;
4. nafta rafineerimine;
5. koksi tootmine;
6. energiatööstus, mida ei ole nimetatud punktides 1–5; ja
7. maastikumootorsõidukite ja muude töömasinate kasutamine punktides 1–6 loetletud tegevusaladel.

Kirjeldus 2. Töötlev tööstus ja ehitus.

Sektor hõlmab järgmist:

1. raua- ja terasetööstus;
2. tsemendi, lubja ja kipsi tootmine;
3. klaasitootmine;
4. muu mittemetalsete mineraalide tööstus;
5. keemiatööstus;
6. ehitus;
7. kaevandustööstus;
8. kummi- ja plastitööstus;
9. tekstiili- ja nahatööstus;
10. puidutööstus;
11. üldehitus;
12. tselluloosi- ja paberitööstus ning trükkimine;
13. metallitoodete tööstus;
14. toiduainetööstus;
15. tubakatööstus;
16. tootmis- ja ehitustööstus, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 1–15; ja
17. maastikumootorsõidukite ja muude töömasinate kasutamine punktides 1–16 loetletud tegevusaladel.

Kirjeldus 3. Maanteetransport.

Sektor hõlmab maanteetransporti, mille puhul kasutatakse järgmisi sõidukeid:

1. sõiduaudod,
2. traktorid;
3. kergeveokid;
4. raskeveokid;
5. kerged bussid;
6. rasked bussid;
7. mopeedid; ja
8. mootorrattad.

Sektor ei hõlma siiski autovedusid sõjalistel eesmärkidel kasutatavate sõidukitega.

Kirjeldus 4. Raudteetransport.

Sektor hõlmab kaupade ja reisijate raudteevedu, välja arvatud raudteetransport sõjalistel eesmärkidel.

Kirjeldus 5. Lõbusõidulaevad.

Sektor hõlmab lõbusõidulaevu, välja arvatud kalalaevu.

Kirjeldus 6. Lennuväljad ja sadamad.

Sektor hõlmab järgmist:

1. lennujaamad;
2. sadamad; ja
3. maastikumootorsõidukite ja muude töömasinate kasutamine punktides 1 ja 2 loetletud valdkondades.

Sektor ei hõlma siiski järgmist:

1. sõjaväelennukite lennuväljad ja lennujaamad;
2. sõjaväesadamad;
3. sõjaline tegevus tsiviillennujaamades;
4. sõjaline tegevus tsiviilsadamates; ja
5. maastikumootorsõidukite ja muude töömasinate sõjaline kasutamine punktides 1–4 nimetatud lennujaamades, sadamates või tegevustes.

Kirjeldus 7. Äri- ja avalikud ruumid.

Sektor hõlmab järgmist:

1. äriruumid;
2. avalikud ruumid;
3. maastikumootorsõidukite ja muude töömasinate kasutamine punktides 1 ja 2 loetletud ruumides.

Sektor ei hõlma siiski järgmist:

1. sõjalisel otstarbel kasutatavad ruumid;
2. maastikumootorsõidukite ja muude töömasinate kasutamine punktis 1 nimetatud ruumides.

Kirjeldus 8. Elamumajandus

Sektor hõlmab järgmist:

1. elamumajandus; ja
2. maastikumootorsõidukite ja muude töömasinate kasutamine seoses elamumajandusega.

Kirjeldus 9. Kalandus, põllumajandus, metsandus ja vesiviljelus.

Sektor hõlmab järgmist:

1. tööruumid, mis on kalanduses-, põllumajandus-, metsandus- või vesiviljelustegevuse osa; ja
2. kalalaevade, maastikumootorsõidukite ja muude töömasinate kasutamine kalanduses, põllumajanduses, metsanduses või vesiviljeluses.